BIBLIOTECA ȘCOLARULUI

Stolnicul Constantin CANTACUZINO

ISTORIA ȚĂRII ROMÂNEȘTI

LITERA

biblioteca școlarului

Constantin
CANTACUZINO

ISTORIA ŢĂRII ROMÂNEŞTI

Litera
INTERNAŢIONAL
BUCUREŞTI — CHIŞINĂU

TABEL CRONOLOGIC

1640 Se na=te, la T`rgovi=te, Constantin Cantacuzino, mare ]nv[\at de factur[ umanist[, personalitate politic[ complex[ a istoriei noastre, al treilea dintre fiii postelnicului Constantin Cantacuzino (]ntr-un =ir de =ase b[ie\i =i =ase fete). A fost c[s[torit ]nt`i, din 1670, cu Safta Buhu=, nepoat[a doamnei Anastasia, so\ia voievodului moldovean Gheorghe Duca, apoi cu o Maria.

1655 }ntr-o familie boiereasc[din satul Greci, apar\in[tor fostului jude\ Vla=ca, se na=te Radu Greceanu. A fost c[s[torit cu Ecaterina, fiica lui Iva=cu B[leanu. C[rturar de \inut[, elinist, cronicar, traduc[tor =i poet, el a r[mas, de-a lungul]ntregii sale cariere, logof[t]n cancelaria voievodal[.

Anul na=terii lui Radu Popescu. Tat[l viitorului cronicar, vistierul Hrizea, era fiul lui Gheorghe Carida, un grec din p[r\ile Ianinei, cu]nclina\ii spre exerci\iul c[rtur[resc. Mama lui Radu Popescu, Maria, era fiic[a marelui ban Gheorghe B[leanu =i sor[, deci, cu Iva=cu B[leanu, capii “partidei B[lenilor”. Radu Hrizea sau Radu Hrizea-Popescu era v[r cu Grigore B[leanu, fiul lui Iva=cu.

1658 Din acest an dateaz[o]nsemnare a lui Stoica Ludescu (presupus autor al *Letopise\ului Cantacuzinesc*), f[cut[pe un manuscris ce cuprinde cuvinte ale lui Ion Hrisostom. }nsemnarea autograf[este datat[20 septembrie 1658:

“Den vrearea tat[lui =i cu s`rguirea fiiului =i cu s[v`r=irea duhului sf`nt, fiind noi, eu — Stoica Ludescu logofet, den

moşia mea den Ţeara Rumânească, de pe râul Potopului, ot sud Dimboviţa, pentru înmulţirea păcatelor mele, fiind acolo domnu Mihnea Radul voievod, pribegit-am împreună cu stăpânul mieu, dumnealui jupânul Costandin Cantacuzin biv vel logofăt, şi am venit aici în Ţara Moldovei cu toată casa dumnealor, aşăzându-ne pre apa Cracăului, în satul Călimani al fratelui dumisale jupânul Iordache vel ceaşnic, izbăvindu-ne milostivul Dumnezeu de toate nevoile, fiind aici domn măria sa Io Gheorghe Ghica voievod, meseţa sept. 20 dni v l(ě)t 7167...”

1663 Este omorât, la 30 decembrie, la mănăstirea Snagov din porunca lui Grigore Ghica, postelnicul Constantin Cantacuzino, şeful recunoscut al ramurii Cantacuzineşti din Ţara Românească. Actul voievodului, influenţat de subterane uneltiri (zice *Letopiseţul Cantacuzinesc*), va duce la scindarea boierimii ţării în cele două partide rivale — Cantacuzinii şi Bălenii.

1664 Este aproape sigur că în preajma acestui an Nicolae Milescu, pe atunci capuchehaie la Constantinopol — pe lângă Poarta otomană — al voievodului muntean Grigore Ghica, terminase de tălmăcit *Vechiul Testament*. Se ştie că ediţia frankfurtiană a *Septuagintei,* pe care a lucrat Milescu, conţinea şi un tratat filozofic tălmăcit de spătar sub titlul *Despre singur ţiitoriul gând*.

1665 La 12 martie începe “voiajul european” al lui Constantin Cantacuzino, perioadă de studiu şi achiziţionare a formaţiei sale de umanist. În “etapa” constantinopolitană (1665-1667) îi are ca profesori pe un Dionisie şi pe Gherasim Cretanul. Între aprilie 1667 şi august 1669, tânărul român se numără printre studenţii celebrei “Universitas Artistarum” din Padova. Frecventează cursurile de literatură, teologie, matematică, astronomie şi medicină. Face concomitent studii de filozofie, fizică, latină şi greacă. Are prilejul să lucreze cu profesori vestiţi (Albanio Albanese, Valeriano Bonvicini, Antonio Dall’ Acqua) şi să achiziţioneze numeroase cărţi ale învăţaţilor

Renaşterii şi Barocului. Ipoteza unui doctorat, susţinut la Louvain, nu se sprijină pe argumente solide.

La rându-i, Stolnicul îi va trimite la studii la Padova pe fiii săi Ştefan şi Răducanu.

1669 La 3 martie suie pe tronul Ţării Româneşti Antonie din Popeşti. Va domni până în 1672, înainte de 12 februarie. Sub Antonie din Popeşti, Cantacuzinii găsesc momentul oportun de a deschide vestitul proces de reabilitare a memoriei părintelui lor, postelnicul Constantin. Inculpatul principal a fost Stroe Leurdeanu, fruntaş al partidei Bălenilor. Găsit vinovat, Stroe Leurdeanu este întâi condamnat la moarte. Va fi apoi graţiat şi călugărit cu forţa, la Snagov, de unde izbuteşte, totuşi, să fugă.

1672-1674 Potrivit relatării din *Letopiseţul Cantacuzinesc*, aceşti doi ani (fără două luni) Stoica Ludescu — presupus autor al acestei cronici — "care au fost slugă bătrână la casa răposatului Constantin Postelnicul", i-a petrecut închis la ocnă.

Se ştie despre Stoica Ludescu că era de prin preajma Târgoviştei, din satul Ludeşti. Este co-ctitor la o biserică din această localitate. Între 1680 şi 1682 a fost ispravnic de Târgovişte.

1673 Apare, la Uniew, *Psaltirea în versuri* a mitropolitului Dosoftei.

1673 Din dispoziţia Înaltei Porţi, Constantin Cantacuzino este surghiunit, pentru câteva luni, în insula Creta. Se întoarce în ţară la începutul domniei lui Gheorghe Duca (1673-1678), ruda sa prin alianţă.

1675 La 22 ianuarie primeşte de la Gheorghe Duca dregătoria de mare stolnic (o va păstra până la 30 decembrie 1677), rang ce va furniza *cognomenul* cu care marele cărturar a intrat în istorie.

În primăvara acestui an, Constantin Cantacuzino face o călătorie la Varşovia încercând, din dispoziţia lui Gheorghe Duca,

să mijlocească încheierea unui tratat de pace între Turcia şi Polonia.

1675 Miron Costin pune să se prescrie *Letopiseţul Ţării Moldovei de la Aron-vodă încoace, de unde este părăsit de Ureche vornicul de Ţara de gios.*

1678 *noiembrie,* Şerban Cantacuzino urcă în scaunul de voievod al Ţării Româneşti. Va muri, ca domn, la 28 octombrie 1688.

În timpul domniei lui Şerban Cantacuzino, voievod protector al artelor şi ştiinţelor, cărturarul Gheorghe Brancovici redactează în româneşte *Hronica Slovenilor, Iliricului, Misiei cei din sus şi Misiei cei din jos.* Cercetătorii văd în această lucrare prima încercare de a descrie sintetic istoria Europei de sud-est.

1680 Hrizea vistierul din Popeşti, tatăl cronicarului, este închis (pentru nişte nereguli băneşti) şi apoi omorât la Snagov din porunca voievodului Şerban Cantacuzino (martie 1680).

Familia, căreia i se confiscaseră toate bunurile, ia drumul Istanbulului. Popeştii, între ei şi Radu, nu vor sta mult în Turcia. Se întorc în Moldova de unde vor reveni în Ţara Românească abia în 1687.

Preda Pârşcoveanu (Brâncoveanu), considerat — de unii cercetători — drept autor al *Cronicii anonime despre Constantin Brâncoveanu*, primeşte rangul de spătar al II-lea în divanul lui Şerban Cantacuzino.

Acest Preda Pârşcoveanu, căsătorit cu o Stanca, era fiu al marelui postelnic Iordache Trufanda şi al Ancuţei, fiica lui Preda Brâncoveanu. Era, deci, văr primar cu Constantin Brâncoveanu, care îl va trimite să oprească din drum solia ce pornise, din porunca lui Şerban Cantacuzino, la Viena, să trateze cu imperialii.

1681 Stoica Ludescu, presupus autor al *Letopiseţului Cantacuzinesc*, rămâne credincios Elinei, soţia postelnicului Constantin Can-

tacuzino, şi celorlalţi fii ai ei, care nu-l prea agreau pe Şerban Cantacuzino, fratele lor ajuns între timp voievod al ţării. "Sluga bătrână" redactează acte de familie ("Catastiful de toate satele şi moşiile, rumânii, viile şi ţiganii pe care le cumpărase încă mai dinainte pre vreme când au fost măria-sa [Şerban-vodă] în cinste boiariu, cu ale măriei-sale dirept câştig") şi testamentul (în 1681) postelnicesei, prin care Şerban este îndepărtat de la moştenire şi îndatoririle de "cap" al familiei trec asupra lui Constantin Cantacuzino.

1683 Armatele turceşti, comandate de vizirul Kara Mustafa, încep asediul Vienei. Între asediatori, însoţindu-l pe fratele său Şerban voievod, pare a se fi aflat şi stolnicul Constantin Cantacuzino.

În lupta de la Kahlenberg, trupele austriece şi armata polonă a lui Jan Sobieski, venită în sprijin, înfrâng oştirea turcească şi declanşează începutul declinului puterii otomane în zona Europei centrale.

1685 Miron Costin scrie tratatul *De neamul moldovenilor,* operă capitală în bibliografia cărturarului şi în ansamblul scrierilor umaniste ale culturii române.

1688 Anul în care se consumă evenimentul căsătoriei dintre Smaragda, fiica voievodului Şerban Cantacuzino, şi Grigore, fiul lui Ivaşcu Băleanu. Cu această alianţă, ce a marcat împăcarea celor două partide boiereşti rivale (o duşmănie ce dura de douăzeci şi cinci de ani), se încheie, în mare, relatările în *Letopiseţul Cantacuzinesc* şi în *Cronica Bălenilor.*

În unele redacţii — cum ar fi, de pildă, copia executată pentru voievodul Ştefan Cantacuzino (în care lucrarea poartă titlul *Istoria Ţării Româneşti de când au descălicat pravoslavnicii creştini*) — *Letopiseţul Cantacuzinesc* mai cuprinde o adăugire cu evenimentele din primii doi ani ai domniei lui Constantin Brâncoveanu. Relatarea se încheie, deci, la 1690.

La 28 octombrie urcă pe tronul Ţării Româneşti Constantin Brâncoveanu. Va domni până la 24 martie 1714.

La 10/20 noiembrie tipografii bucureşteni termină (lucrul durase zece luni) de imprimat *Biblia de la Bucureşti* (cunoscută şi sub numele de *Biblia lui Şerban Cantacuzino*). Radu şi Şerban Greceanu, alături de alţi cărturari din Ţara Românească, au participat, cu contribuţii notabile, la operaţiile de tălmăcire, confruntare şi stilizare, precum şi la revizuirea versiunii date de Nicolae Milescu.

Radu Greceanu semnează şi *Stihurile asupra stemei prealuminatului şi înălţatului Domn Ioan Şărban C[onstntin] B[asarab] Voievod,* ce deschid tipăritura.

1689 Radu Popescu este trimis de Constantin Brâncoveanu, într-o misiune destul de complicată, în Transilvania, la generalul Heissler. Succesul soliei transpare în cronicile timpului. Pentru calităţile sale de diplomat abil şi bun cunoscător al câtorva limbi străine (ştia latineşte, slavoneşte, greceşte şi turceşte), Radu Popescu a mai fost utilizat şi pentru alte însărcinări la începutul domniei lui Constantin Brâncoveanu. Aceste misiuni, duse cu bine la capăt, îl fac să urce în ierarhia administrativă. Între 1692 şi 1696 a fost mare clucer de arie, iar în 1695 a primit însărcinarea să se ocupe, ca ispravnic, de repararea cetăţii Cladova.

1690 La 11 august are loc, la Zărneşti, în Transilvania lupta dintre armata imperială şi trupele turceşti şi muntene , ajutate de curuţii lui Emerik Thököly. Austriecii sunt învinşi, iar generalul Heissler, protector al lui Constantin Bălăceanu, şi el o prezenţă activă în textele cronicarilor munteni, este făcut prizonier. Sub supravegherea lui Constantin Brâncoveanu, o *dietă*, întrunită la Cristian, îl proclamă pe Thököly principe al Transilvaniei.

1691 Apare, la Bucureşti, cartea intitulată *Mărgăritare adecă Cuvinte de multe feliuri a celui întru sfinţi Părintelui nostru*

Ioan Arhiepiscopul Ţarigradului a lui Zlatoust, culegere de omilii atribuite lui Ioan Hrisostom. Volumul a fost tradus din greceşte de Radu şi Şerban Greceanu.

Radu Greceanu semnează "versurile la stemă" (*Verşuri politice 8 asupra stemelor luminatului şi înălţatului Domn...*) şi împreună cu fratele său Şerban alcătuieşte "predoslovia către cititor" (*Către de bine voitorul cititoriu*).

1691 Remarcabilei activităţi de traducător din greceşte a lui Radu Greceanu i se datorează şi versiunea românească a *Pravoslavnicei mărturisiri,* a lui Petru Movilă, tipărită la Buzău. Traducătorul a lucrat pe textul grecesc, remaniat în parte, realizat de învăţatul Meletie Syrigos.

Radu Greceanu compune stihurile închinate stemei (*Versuri politice 8 asupra stemei prea luminatului şi înălţatului Domn...*) şi prefaţa *Către cetitoriul pravoslavnic*.

1691 Curtea imperială de la Viena decretează subordonarea principatului Transilvaniei puterii habsburgice. Diploma împăratului Leopold întăreşte situaţia "naţiunilor" privilegiate şi ignoră, în oficializarea religiilor din principat, pe românii ortodocşi.

1693 Radu Greceanu porneşte a scrie *Începătura istoriii vieţii luminatului şi preacreştinului domului Ţării Rumâneşti, Io*[*an*] *Constantin Brâncoveanu Basarab voievod, dă când Dumnezeu cu domnia l-au încoronat pentru vremile şi întâmplările ce în pământul acesta, în zilele Măriei-sale s-au întâmplat*.

În 1699 cronicarul redactează *predoslovia* ce urma a prezenta cele 43 de capitole deja terminate şi destinate "publicării" prin copiere.

În 1707 Radu Greceanu revine asupra faptelor cuprinse între anii 1699-1707 şi elaborează o nouă versiune, a cronicii, aşa-zisa "*istorie secretă*", în care dă pe faţă ignobilele manevre ale inamicilor voievodului.

Cronica lui Radu Greceanu se întrerupe în 1714, cu puţină vreme înaintea tragicului sfârşit al lui Brâncoveanu.

1694 An "de vârf" în contactele dintre stolnicul Constantin Cantacuzino şi generalul italian Luigi Ferdinando Marsigli. Italianului, care strângea date pentru o cercetare intitulată *Danubius pannonico-moesicus,* învăţatul român îi furnizează informaţii privind originea romană a românilor şi alte ştiri cu caracter geografic, etnografic şi istoric privind situaţia Ţărilor Române.

Se deschide Academia domnească de la Sf. Sava, instituţie universitară de ţinută europeană, în a cărei organizare stolnicul Constantin Cantacuzino a fost, fără îndoială, implicat. Această Universitate bucureşteană îşi apropie în scurt timp o deosebită reputaţie în spaţiul cultural sud-est european.

1696 Constantin Cantacuzino comandă o copie, în greceşte, după lucrarea lui Nicolae Milescu (cu care se afla în corespondenţă). *Itinerar de la Tobolsk, capitala Siberiei, până la frontiera Chinei.*

1696-1699 În acest interval de timp a apărut (poate a fost şi tipărită) traducerea în limba română a *Poveştii de jale şi pre scurt asupra nedreptei morţi a preacinstitului Constantin Cantacuzino, marelui postelnic al Ţării Româneşti.* Originalul grecesc, imprimat la Veneţia, circula în mediile de cultură din Ţara Românească. Traducerea este atribuită lui Radu Greceanu.

1697 Apare *Manualul despre unele nedumeriri şi rezolvarea lor,* scris de învăţatul teolog grec Ioan Cariofil. Cartea a fost tipărită după ce autorul, învinuit de simpatii pentru Reformă, murise. Actul tipăririi, un fel de reabilitare a teologului grec, a fost patronat, desigur, de Stolnic, cel care formulase, dealtfel, şi întrebările la care răspundea Cariofil în cartea sa.

1697 Are loc, la 10 septembrie, bătălia de la Zenta, unde armatele Imperiului habsburgic, comandate de principele Eugeniu de Savoia, înfrâng trupele turceşti.

1698 Începe construcţia palatului de la Potlogi, unul dintre jaloanele menite să marcheze "drumul voievodal" de la Bucureşti la

Târgovişte. Lucrările se vor termina în 1699. Matricele nobile ale stilului brâncovenesc sunt în faza de definitivare.

1698 Dimitrie Cantemir tipăreşte, la Iaşi, prima sa lucrare filozofică: *Divanul sau gâlceava înţeleptului cu lumea sau giudeţul sufletului cu trupul.*

1698-1699 Episcopul Mitrofan tipăreşte la Buzău Mineele, traduse din greceşte de Radu Greceanu, probabil, după culegerea lui Maxim Margunios. Ca şi în alte cărţi ale sale, traducătorul compune versurile inaugurale consacrate herbului voievodal: *Stihuri politice 10 asupra stemei prea luminatului, slăvitului şi blagocestivului Io[an] Constantin B[râncoveanu] Basaraba Voievod.*

Insistând asupra dificultăţilor pe care a trebuit să le învingă, traducătorul mărturiseşte cu onestitate "participările" externe, decisive uneori pentru reuşita întreprinderii sale: "aşa şi la aceasta mai vârtos ajutoriu şi îndireptătoriu mai grelelor cuvinte şi noime am avut pe dumnealui Costandin Cantacuzino biv vel stolnic".

1700 Stolnicul Constantin Cantacuzino tipăreşte la Veneţia prima hartă a Ţării Româneşti. Este un indiciu sigur că marele umanist lucra la elaborarea *Istoriei* sale.

În tipografia lui Antim Ivireanul de la Snagov apare versiunea românească a unei cărţi celebre — *Fiore di virtù (Floarea darurilor)* — din literatura sapienţială.

Radu Popescu, care "începuse să calce strâmb" (N. Iorga) este amestecat — cu o funcţie însemnată — în uneltirea pusă la cale de Dumitraşcu Corbeanu. Voievodul "l-au pedepsit puţină vreme cu închisoarea" —zice cronicarul — dar cariera lui Radu Popescu, sub Constantin Brâncoveanu, ia sfârşit. Va mai ocupa, în anii următori, doar dregătorii de mâna a treia.

1702 În suita lui William Paget, ambasador al Angliei la Istanbul, trece prin Ţara Românească savantul epigrafist englez Edmund

Chishull. El poartă aci utile discuţii cu învăţatul umanist Constantin Cantacuzino, legate, mai ales, de problemele originii limbii şi poporului român, de unitatea românilor din Moldova, Ţara Românească şi Transilvania.

Lordul William Paget îi dăruise lui Constantin Cantacuzino, în 1696, un telescop.

1703 Încep tratativele dintre Constantin Brâncoveanu şi Rusia. Pentru contacte pleacă la curtea ţărilor cărturarul braşovean David Corbea. Acesta întreprinde călătorii cu scop diplomatic în Rusia în 1702, 1705 şi 1706.

Constantin Brâncoveanu construieşte splendidul palat de la Mogoşoaia.

1705 La Istanbul, Dimitrie Cantemir scrie romanul său *Istoria ieroglifică*, text reprezentativ pentru barocul literar românesc.

1707 Anul când îşi începe, probabil, lucrarea sa autorul *Cronicii anonime despre Constantin Brâncoveanu (Istoria Ţării Româneşti de la octombrie 1688 până la martie 1717)*. Anonimul se va opri în 1717.

După pilda Academiei de la Bucureşti, care îşi deschisese cursurile în 1694, Antioh Cantemir fondează şi el, la Iaşi, o Academie domnească, şcoală de rang superior.

Izbucneşte conflictul dintre voievodul Constantin Brâncoveanu şi Cantacuzini. Ca urmare, marele spătar Mihai Cantacuzino, unchiul domnului, este destituit. Cantacuzinii reacţionează. Intervenţia, pacificatoare, a curţii de la Petersburg, dă numai rezultate temporare.

1708 Antim Ivireanul începe compunerea şi rostirea predicilor sale. Se va alcătui astfel celebrul corpus al *Didahiilor*, remarcabilă culme a prozei oratorice în literatura română barocă.

1709 Are loc lupta de la Poltava. Regele Suediei Carol al XII-lea este învins de armatele ţaruluiu Petru cel Mare.

1710 La 23 noiembrie, Dimitrie Cantemir devine domn al Moldovei. Tratativele cu ţarul Petru cel Mare avansează rapid, astfel că la 2/13 aprilie 1711, la Luţk, se încheie tratatul de alianţă dintre Moldova şi Rusia. Dimitrie Cantemir, cheamă întreaga ţară la luptă pentru eliberarea de sub dominaţia turcească (20 mai). În lupta de la Stănileşti (18-22 iulie) armatele ţarului şi oastea moldoveană nu au câştig de cauză. Ruşii sunt obligaţi să ceară pacea (care se va semna la Vadul Huşilor), iar Dimitrie Cantemir se refugiază în Rusia. Practic, domnia lui în Moldova încetase la 11 iulie 1711.

1712 Moare Nicolae Costin.

1713 O altă carte remarcabilă a Europei de apus intră în circuitul cultural românesc. Trei cărturari din preajma lui Constantin Brâncoveanu întreprind acest demers. Anton Maria del Chiaro, secretarul voievodului, traduce în italieneşte lucrarea lui Antoine Galland, *Maximele orientalilor*. Învăţatul grec Ioan Avramis dă versiunea grecească, iar mitropolitul Antim Ivireanul asigură traducerea românească a aceleiaşi cărţi (titlul românesc: *Pilde filosofeşti*).

1714 Din porunca sultanului , Constantin Brâncoveanu este scos din scaunul Ţării Româneşti, la 24 martie. Câteva luni mai târziu, la 15 august, va pieri, la Istanbul, împreună cu cei patru fii ai săi.

1714 Nu este exclus ca în circumstanţele complicate şi dramatice, ce întovărăşesc sfârşitul domniei lui Constantin Brâncoveanu, să îşi fi aflat moartea şi Radu Greceanu, cronicarul de curte, şi, probabil, unul din sfetnicii apropiaţi ai voievodului.

După opinia Aurorei Ilieş, Radu Greceanu, surghiunit în Asia Mică împreună cu alţi fideli ai voievodului dispărut, moare ceva mai târziu, prin 1725, se pare. Oricum, cu acest an, 1714, se opreşte relatarea întâmplărilor în cronica lui Radu Greceanu.

La 25 martie urcă pe tronul Ţării Româneşti Ştefan Cantacuzino, fiul stolnicului Constantin Cantacuzino. Va domni până în ianuarie 1716.

1714-1715 Radu Popescu primeşte, în 1714, de la voievodul Ştefan Cantacuzino, vornicia de Târgovişte, iar în 1715 participă la rezolvarea unor litigii privind trasarea graniţei dinspre raiaua Brăilei.

1716 La 7 iunie au fost ucişi, la Istanbul, Stolnicul Constantin Cantacuzino şi fiul său Ştefan, fost voievod al Ţării Româneşti.

La 5 ianuarie este numit domn al Ţării Româneşti Nicolae Mavrocordat. Încep domniile fanariote în Ţara Românească.

August-octombrie. Interval plin de frământări. Boierimea şi o parte a populaţiei sprijină iniţiativele armatei habsburgice contra turcilor. Voievodul Nicolae Mavrocordat reacţionează şi ordonă uciderea câtorva boieri. Îl destituie şi pe mitropolitul Antim Ivireanul.

La 25 noiembrie un comando austriac, infiltrat în Bucureşti, îl face prizonier pe Nicolae Mavrocordat şi îl transportă în Transilvania, la Sibiu.

În acest an, 1716, începe construirea mănăstirii Văcăreşti. Remarcabilul monument de artă brâncovenească va fi terminat în 1722.

1716-1719 În timpul lui Nicolae Mavrocordat, Radu Popescu atinge apogeul carierei sale politice. În 1716, este numit mare vornic şi apoi mare ban al Craiovei. În 1719, primeşte din nou dregătoria de mare vornic.

Între timp, comportarea lui Radu Popescu faţă de binefăcătorul său nu a fost cu totul ireproşabilă. A fost, se pare, amestecat în "răpirea" lui Nicolae Mavrocordat de către imperiali în 1716. Refugiat în Transilvania, între 1716-1718, Radu Popescu se alătură grupării boiereşti care cerea instalarea ca domn a lui Gheorghe Cantacuzino, fiul lui Şerban.

1718 *28 iulie* Prin pacea de la Passarowitz (Pojarevac) ia sfrâşit războiul turco-austriac început în 1714. Banatul şi Oltenia sunt anexate la Imperiul Habsburgic.

1719-1720 Începe să-şi scrie cronica marele vornic Radu Popescu. O va continua, sub numele de Rafail monahul, până prin 1728.

1727 Cărturarul braşovean Johann Filstich îşi procură versiunea completă a cronicii lui Radu Greceanu şi o traduce în germană. De această tălmăcire se va folosi mai târziu istoricul J. Chr. Engel în elaborarea lucrării sale *Geschichte der Moldau und Walachey.*

1729 (înainte de 23 mai) Se stinge, la mănăstirea Radu Vodă din Bucureşti, Radu Popescu, biv vel vornic, alias monahul Rafail. Se călugărise prin 1724, explicându-se, în cronica sa, astfel: “ci fiind vornic mare eu, Radul Popescu, în cinstea şi în dragostea măriei-sale, şi viind la vreme de bătrâneţe, şi dă slăbiciune, socotind că şi ale lumii sunt toate dăşarte, singur din bunăvoie am cerut voie de la măria-sa şi am mers de m-am călugărit”.

Dan Horia MAZILU